

## POSTANOWIENIE

Dnia 27 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący)

SSN Anna Owczarek (sprawozdawca)

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa K. P.  
przeciwko Bankowi [...] w G.  
o ustalenie,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym  
w Izbie Cywilnej w dniu 27 października 2021 r.,  
zażalenia powódki na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 26 lipca 2021 r., sygn. akt V ACz [...]

**odrzuca zażalenie.**

### UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 26 lipca 2021 r. Sąd Apelacyjny w (...) odrzucił skargę kasacyjną powódki K. P. na postanowienie z dnia 24 maja 2021 r. w przedmiocie odrzucenia zażalenia na zarządzenie Przewodniczącego w Sądzie Okręgowym w G. dotyczące wymiaru opłaty sądowej. Przyczyną odrzucenia skargi kasacyjnej było złożenie jej osobiście przez powódkę oraz niedopuszczalność skarg, która zgodnie z art. 398<sup>1</sup> § 1 k.p.c. przysługuje od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu.

Powódka wniosła zażalenie na postanowienie z dnia 26 lipca 2021 r. do Sądu Najwyższego, ponownie jako pismo własne.

Sąd Najwyższy zważył:

Zgodnie z art. 87<sup>1</sup> k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych, w określonych kategoriach spraw przez rzeczników patentowych, z wyjątkiem występowania osobiście przez stronę będącą sędzią, prokuratorem, notariuszem, adwokatem, radcą prawnym, profesorem lub doktorem habilitowanym prawa (art. 87<sup>1</sup> § 2 k.p.c.). Skarżąca podnosi, że zażalenie dotyczy merytorycznie kwestii związanych ze zwolnieniem jej jako strony z kosztów sądowych i z tej przyczyny nie jest objęte wymaganiem sporządzenia przez profesjonalnego pełnomocnika w myśl art. 87<sup>1</sup> § 2 k.p.c. Nie sposób jednak podzielić tego stanowiska. Przepis ten wprowadza kolejny wyjątek względem ogólnej normy z art. 87<sup>1</sup> § 1 zd. 2 k.p.c., ale jako *lex specialis* powinien być wykładany ściśle. Postępowanie o zwolnienie od kosztów sądowych kończy się wraz z wydaniem postanowienia uwzględniającego albo oddalającego wniosek o zwolnienie w całości lub w części. Jest to rozstrzygnięcie o charakterze niezaskarżalnym, które może być kwestionowane jedynie poprzez powołanie art. 380 w zw. z art. 398<sup>21</sup> k.p.c. w środku zaskarżenia skierowanym przeciwko orzeczeniu w przedmiocie odrzucenia pisma procesowego ze względu na jego nieopłacenie. Zaskarżanie orzeczeń w przedmiocie odrzucenia zażalenia stanowi już oddzielne od zakończonego postępowania o zwolnienie z kosztów postępowanie odwoławcze. W postępowaniu zażaleniowym prowadzonym przed Sądem Najwyższym strona, poza wskazanymi wyżej wyjątkami, jest pozbawiona zdolności postulacyjnej, stąd konieczne jest reprezentowanie jej przez profesjonalnego pełnomocnika (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2019 r., IV CZ 12/19 oraz z dnia 28 marca 2018 r., V CZ 16/18 – niepubl.). Zgodnie z art. 130 § 5 k.p.c. pismo kierowane do Sądu Najwyższego, sporządzone z naruszeniem obowiązku adwokacko - radcowskiego, obarczone jest nieusuwalnym brakiem formalnym i podlega zwrotowi, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Odmienność rygoru niedochowania tego obowiązku, o jakiej mowa w tym przepisie, dotyczy szczególnej kategorii pism procesowych, jakimi są środki zaskarżenia, które w naszym systemie procesowym z powodu braków formalnych podlegają generalnie odrzuceniu, a nie zwrotowi. Sąd Najwyższy przyjął, że ze względu na systemową koniecznością zapewnienia

jednakowej treści rozstrzygnięciom wydawanym w przypadku stwierdzenia braków i wad formalnych środków zaskarżenia należy przyjąć, że obecnie każdy z nich sporządzony przez stronę osobiście i adresowany do Sądu Najwyższego, podlega odrzuceniu na podstawie art. 130 § 5 k.p.c.

W związku z tym, że skarga została sporządzona osobiście przez K. P., pozbawioną zdolności postulacyjnej, a wada pisma ma charakter nieusuwalny, co wyklucza wszczęcie postępowania naprawczego Sąd Najwyższy na podstawie art. 394<sup>1</sup> § 3 w zw. z art. 398<sup>6</sup> § 2 i § 3 k.p.c. postanowił jak wyżej.